

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

letnik XXI.

julij 1984

št. 7

Gozdarji so se spet pomerili na republiškem tekmovanju

Tokrat v Radencih

Letošnje, že trinajsto republiško delovno — proizvodno tekmovanje gozdarjev se je preselilo na drugi konec Slovenije, v Prekmurje. Gostitelji organizacijsko izredno uspelega tekmovanja so bili gozdarji GG Murska Sobota in ABC Pomurka, ki so v Moravskih toplicah pripravili slavnostni prostor, tekmovališče in vse, kar spada zraven. Gostoljubno streho za vse udeležence in razne spremljajoče prireditve pa je nudil novi hotel Termal, ki spada k zdravilišču Radenci.

Posvetovanje o življenjskih in delovnih razmerah gozdnih delavcev

Zaradi oddaljenosti je naša 19-članska odprava s straškim avtobusom krenila na pot že zgodaj zjutraj, dan pred tekmovanjem, ki je bilo v soboto, 16. junija. Bilo pa je to tudi nujno, kajti naši predstavniki in sodniki na tekmovanju so imeli že popoldan vrsto sej v zvezi s tekmovanjem, tekmovalci pa proti večeru že pismeni del tekmovanja.

Popoldne je tudi bilo posvetovanje (okrogla miza) o življenjskih in delovnih razmerah delavcev v gozdarstvu. Najbolj sem si zapomnil razpravo nekega zdravnika, ki je povedal, da izloči sekač poleti v gozdu 4 — 5 litrov tekočine, od tega kar 3—4 litre v obliki znoja. To izgubo bi moral takoj nadomestiti, najbolje s čajem ali radensko. O alkoholu pa je dejal, da ljudi zbližuje, dviga samozavest in znižuje kritičnost (delavec se ne zaveda nevarnosti).

V predverju restavracije je bila odprta razstava vrhunskih trofejev jelenjadi in srnjadi v Pomurju, dopolnjena s slikami nekaterih prekmurskih slikarjev. Za tiste, ki se na trofeje in točke bolje spoznajo, naj povem, da je bilo najlepše rogovje jelena lovske družine

Od vseh naših se je na republiškem tekmovanju sekačev v Radencih odrezal Alojz Bobnar iz tozda Podturn, ki je osvojil deveto mesto (Foto Mirko Bajt).

Prosenjakovci ocenjeno z 227,57 točkami in srnjaka s 157,62 točkami.

Pozno zvečer je bil v restavraciji družabni večer v lastni režiji. Videl sem vse tekmovalce, le naših ni bilo.

„Videti je, da so naši fantje zelo ambiciozni,“ sem ravno dejal družbi, misleč da že počivajo, ko so se naenkrat, okoli ene ure zjutraj, vsi od nekje pojavili. Kmalu je orkester nehaj igrati in odšli smo v sobe.

Ob devetih na tekmovalni dan se je pri otvoritvi razvrstilo pred tribuno 15 reprezentanc z 90 tekmovalci sekači in prvič tudi šoferji kamionov, po dva za vsako tekmujoče podjetje. Udeležence je najprej pozdravil direktor GG Murska Sobota inž. Pojbič in nam na kratko orisal razmere v gozdarstvu v Pomurju. Med drugim smo zvedeli, da pride na tukajšnjega prebivalca 0,28 ha gozda (povprečje za Slovenijo je 0,56 ha) in da znaša povprečna lesna zaloga 141 m% na ha.

Slavnostni govornik je bil Geza Bačič, republiški sekretar SZDL. Z govorniškega mesta smo slišali tudi besede,

da ta mali del naše dežele pridelal kar 30% vse hrane v Sloveniji.

Razglasitev najboljših gozdarske temeljne organizacije leta 1983

Anton Zupančič najboljši delavec

Nato so razglasili najboljšo gozdarsko temeljno organizacijo v celoletnem tekmovanju za leto 1983. Prvo mesto je dosegla TOZD Gozdarstvo Bukovje iz GG Postojna, drugo pa TOZD Gozdarstvo Straža. Še bolje za nas je bilo pri posameznikih, kjer je naš šofer Anton Zupančič zasedel na naše veselje in presenečenje kar prvo mesto. Našo delovno organizacijo so predhodno o tem narobe obvestili in tako je zmagovalec ostal doma. Na odru pa so klicali in čakali. Eden od naših je zato rekel šoferju Rabzelju: „Pa pojdi dvignit priznanje za njega kar ti.“ In Vinko je šel. Nihče ni povedal, da gre le za predstavnika. Fotografiji so pričeli slikati in kamera je brnela. Naš direktor inž. Petrič je nekatere

rim hitro povedal, da nimajo pravega. Toda ni pomagal; še dolgo se je Vinko moral skrivati pred novinarji, ki so se hoteli pogovoriti z Zupančičem.

Našim tekmovalcem ni šlo najbolje — Zmagali Nazarčani

Sledil je nastop folklorne skupine KUD „Beltinci“, kvartet Kociper pa je zaigral nekaj prekmurskih narodnih.

Ob desetih se je končno pričelo zares. Naši fantje so imeli naslednje številke: Pejo Petrovič (tozd Črnomelj) 2, Alojz Primc (tozd Novo mesto) 28, Jože Grandovec (tozd Straža) 43, Domine Krese (tozd Podturn) 47, Izidor Fink (tozd Straža) 72 in Alojz Bobnar (tozd Podturn) 82.

Petrovič je torej začel med prvimi, ko se sodniki še niso čisto znašli in zavzeli kriterije. So pa takrat zato fotoreporteri najbolj pritiskali na prožilce svojih kamer. Rezultat tega je tudi posnetek s Petrovičem v ospredju na prvi strani

(Nadaljevanje na 72. str.)

Skupina delavcev, ki so prvega marca t. l. opravili izpit za sekače in gojitelje. (Foto inž. Jože Kure).

ponedeljkovega Dela. Imel pa je smolo že pri prvi disciplini. Pri obračanju meča žage mu je eden od dveh vijakov padel v motorko in ni ga mogel najti. Čas pa je tekkel. Odrešil ga je nekdo iz publike, ki je zaklical, naj meč dobro pričvrsti samo s preostalim. Začetna smola je potem vplivala tudi na nadaljnji potek njegovega tekmovanja.

Prime je začel zelo spodobudno. Ko je pri zaseku in določanju smeri padca dobil nepričakovano veliko točk, je naš vodja ekipe Karel Turk kar zažarel. Toda pri obvejevanju se mu je zataknilo. En „klinc“ ni požagal po vrstnem redu in diskvalifikacija v tej disciplini je bila tu. Z njo pa izguba najmanj 50 točk.

Grandovec, naš najboljši izkušen tekmovalce, je do četrte discipline opravil vse izvrstno. Dobro pripravljena motorka mu je odlično rezala. Pri definitivnem prežagovanju pa je šel kar dvakrat nazaj popravljat. Rezultat tega je bila zelo velika izguba časa, neodgovarjajoča štetina in slab rez. Res škoda, ker je naprej spet šlo v redu.

Domine Krese je bil na vseh disciplinah soliden. Ni delal napak niti ni posebno izstopal. Dolgo je kazalo, da bo naš najboljši uvrščen tekmovalce. Omenil bi še nekaj. Imel je slabo pripravljeno motorko, saj mu je pogosto na startnem mestu ugašala. V enem primeru mu je ugasnila tudi med tekmovanjem, takoj ko jo je dvignil s startnega mesta na tleh. Domine jo je ponovno vžgal zelo hitro, kar med tekom. Strogim sodnikom to ni ušlo in odbili so mu 10 kazenskih točk. V takem primeru je po pravilniku dovoljeno vžgati motorko le na tleh ali če jo drži tekmovalce med nogami.

Naš lanski in letošnji pravak Izidor Fink je prvo disciplino opravil odlično. Že pri drugi, kombiniranem prežagovanju, pa je enega od dveh kolotov odrezal tako, da ni imel dopustne debeline od 3 do 6 cm. Sodniki so merili in merili, ing. Piškur kot član žirije je tekal okoli, toda ni pomagalo. Zaradi diskvalifikacije je šla po zlu polovica točk. Kombinirano prežagovanje pa je bila disciplina, kjer je bilo možno dobiti največ točk, in sicer 210.

Naša ladja upanja za dobro ekipno uvrstitev se je pričela počasi potapljati. Toda v ognju smo imeli še eno železo,

kot se pravi, še enega tekmovalca. To je bil Alojz Bobnar, najbrž najstarejši med vsemi nastopajočimi, toda izredno borben. Ko se je napetih mišic kar metal s startnega mesta, mu nihče ne bi prisodil, da bo samo čez nekaj dni praznoval Abrahama, to je 50 let. Odlično mu je šlo in za naše zadnje upanje smo vsi Novomeščani, zbrani ob ograji, stiskali pesti. Pri podiranju na balon bi nam sicer kmalu uničil vse živce, ko je meril ter prav v zadnji, še dovoljeni sekundi podrl motko na balon. Vodja naše ekipe, ki je sproti računal, je spet pripisal seštevku lepe točke.

Pri zadnji disciplini, to je preciznem prežagovanju hloda na podlagi, smo ga vsi rotli, naj bo oprezen in naj rajši pusti kak centimeter večjo ščetino. Prvo mesto mu je bilo zaradi slabše opravljenega testnega dela tekmovanja nedosegljivo, bil bi pa kljub temu lahko prav v vrhu uvrstitve. Toda Lojze je hotel vse in preveč. Prežagal je hlood do konca, oprasnil v žaganju zametano desko in dobil od 160 možnih točk le 88. Drugo mesto in sploh vidna uvrstitev je šla po zlu.

Medtem ko so Nazarčani metali od navdušenja svoje zmagovalce v zrak, smo bili mi, zlasti pa tekmovalci sami, kar malce poparjeni. Nekdo pa je le rekel: „Saj se ni svet podrl. Lomili so ga tudi drugi.“

Tekmovanje voznikov. Zastopala sta nas Fink in Rabzelj.

Istočasno kot sekači so tekmovali tudi šoferji tovarnjakov z nakladalnimi napravami. Naša dva tekmovalca Vinko Rabzelj in Ivan Fink sta bila že takoj na začetku v neenakovrednem položaju. Tekmovali so z dvigalom postonjskega Liva, ki je imelo drugačna vodila, kot sta jih vajena. Ustno nalogo sta opravila povprečno, dve praktični nalogi pa le vsak po eno odlično. Tekmovalo se je v prekladanju hlodovine ter postavljanju piramide. Dolgo časa smo po zvočniku poslušali, da je Fink tretji, potem pa je začel v razvrstitvi čedalje bolj padati.

Na razglasitev rezultatov je bilo treba kar precej dolgo čakati. Na odru so bila pripravljena številna praktična darila, kar je še stopnjevalo napetost.

Razvrstitev

Končno se je zaključna slovesnost pričela in vsak raz-

glašen rezultat je bil sprejet z velikim navdušenjem. V svojo beležko sem zapisal sledeče dosežke:

Sekači — posamezno:

- 1/ Ivan Solar (GG Nazarje) 847,0 točk
- 2/ Boris Samec (GG Tolmin) 830,5 točk
- 3/ Miran Baša (GG Postojna) 828,5 točk
- 4/ Ivan Čuk (GG Postojna) 818,0 točk
- 5/ Ivan Srebre (GG Slovenj Gradec) 816,5 točk

Sekači — ekipno:

- 1/ GG Nazarje
- 2/ Lesna Slovenj Gradec
- 3/ GG Postojna
- 4/ GG Tolmin
- 5/ GG Novo mesto

Gozdarji vozniki — posamezno:

- 1/ Janez Gramc (GG Brežice)
- 2/ Silvo Potočnik (GG Celje)
- 3/ Emerik Žansky (GG Kočevje)

Gozdarji vozniki — ekipno:

- 1/ GG Celje
- 2/ GG Kočevje
- 3/ Lesna Slovenj Gradec

Med našimi se je najbolje uvrstil Alojz Bobnar, in sicer na deveto mesto s 788,5 točkami. Tudi mi smo tako lahko veselo zaploskali, ko je odšel na oder po diplomu in zajetno košarico raznih dobrot, izdelkov ABC Pomurka.

Ostali naši so se uvrstili takole: 13. Domine Krese 772 točk, 15. Jože Grandovec 768 točk, 18. Izidor Fink 754 točk, 22. Alojz Prime 735 točk in 60. Pejo Petrovič 577,5 točke.

Oba šoferja sta se uvrstila v zlato sredino. Podrobnosti ne vem, ker zaključnega biltena z uradnimi rezultati nisem dobil.

Vseh dobrot Radencev nismo užili

Republiško tekmovanje sekačev se je tako uspešno končalo. Vzdušje je bilo ves čas tekmovanja res športno in tovariško. Ne bom pozabil, kako so si pri snidenju in odhodu segali v roke stari znanci, tekmovalci. Videli sem, kako so se prijateljsko in nesebično pogovarjali med seboj nekdanji republiški reprezentanti, Ivan Čuk iz Postojne ter naša dva, Grandovec in Bobnar.

Prepričan sem, da so iz tega lepega in urejenega zdraviliškega kraja vsi udeleženci odnesli najlepše vtise. Na žalost pa kaj več ne bi mogel povedati iz lastnih izkušenj o zdravilnih in blagodejnih učinkih tople vode, čeprav sem bil od številnih odprtih bazenov oddaljen ne več kot 100 metrov. Ni bilo časa. V turističnem prospektu sem potem doma prebral, kako so tu leta 1960 pri iskanju nafte vrtalci naleteli na vročo, slano in po nafti dišečo vodo. Večji napredek v zdraviliškem turizmu so napravili leta 1966, ko so postavili prve terapevtske in gostinske objekte. Najmlajše zdravilišče v Sloveniji zdravi vnete revmatske bolezni in degenerativni revmatizem.

Na poti domov, še v Prekmurju, smo se, kot je že tradicija in se spodobi, za kratek čas ustavili. V prijetnem domačem gostišču (kmečki turizem) se je direktor inž. Petrič zahvalil vsem tekmovalcem za njihovo prizadevanje in izrazil upanje, da bo drugo leto bolje. „Sicer pa imamo, pri tem mislim na šoferja Zupančiča, najboljšega delavca za leto 1983, TOZD Gozdarstvo Straža pa je v istem celotnem tekmovanju druga, kar tudi ni malo,“ je na koncu še dodal.

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. inž.

Na tečaju se delavci nauče pravilnega brušenja verige motorne žage. Franc Starešinič opravlja to delo zelo vestno, ker ve, da sta od dobre priprave orodja zelo odvisna varnost in učinek pri delu. (Tanča gora, foto inž. Jože Kure).

Opravljenata gozdnogojitvena dela od 1. 1. do 30. 6. 1984

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

TOZD, TOK	PLAN	IZVR.	PRIPRAVA		TAL		POGOZDOVANJE		INDIREKT.	O B Z E T E V			ČISCENJE		REDČENJE		OST. DELA		VARSTV.	V R E D N O S T		
			Og.p.,Ns	NASADI	Og.p.,Sp	Na,Sp	Og.p.,Sp	Na,Sp		PREMENA	Na:I,II	Na:II,III	ML,GS,Obr	NASADI	PRVO	POVEČ.	O.N,S,Ur	POSEK		GOJENJE	ODKAZILO	SKUPAJ
ŠIF	NAZIV	%	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	M3	DIN	DIN	DIN
01	TOZD NOVO MESTO	Plan Izvr. %	9.35 6.13 65.6	5.00 1.00 20.0	11.65 6.61 56.7	5.00 1.00 20.0	- - -	85.30 22.74 26.7	45.25 10.00 22.1	39.10 4.47 11.4	109.96 2.40 2.2	47.50 19.35 40.7	44.00 10.00 22.7	2528 486 19.2	875 278 31.8	12.787.688 3.223.060 25.2	2.718.300 1.359.150 50.0	15.505.988 4.582.210 29.6				
02	TOZD STRAŽA	Plan Izvr. %	9.60 4.88 50.8	3.42 - -	5.80 5.12 88.3	3.42 - -	- - -	74.55 9.80 13.2	21.28 - -	66.41 25.16 37.9	17.66 8.60 48.7	77.74 28.56 36.7	50.59 10.18 20.1	1134 660 58.2	4745 2834 59.7	12.018.856 4.735.437 39.4	3.225.788 1.612.894 50.0	15.244.644 6.348.331 41.7				
03	TOZD PODTURN	Plan Izvr. %	69.52 31.80 45.8	- - -	25.50 16.87 66.2	- - -	- - -	117.10 8.80 7.5	- - -	90.00 18.20 20.2	19.00 15.60 82.1	42.50 5.50 12.9	- - -	2356 497 21.1	4600 1201 26.1	14.011.229 5.317.479 38.0	4.444.732 2.222.366 50.0	18.455.961 7.539.845 40.9				
04	TOZD ČRMOŠNJICE	Plan Izvr. %	13.60 8.95 65.8	2.90 1.00 34.5	11.60 6.70 57.8	2.90 1.00 34.5	14.00 - -	44.70 6.50 14.6	9.00 4.00 44.5	8.00 - -	64.50 4.00 6.2	48.50 9.00 18.6	- - -	1166 136 11.7	1960 162 8.3	8.629.777 2.279.087 26.4	3.221.400 1.610.700 50.0	11.851.177 3.889.787 32.8				
05	TOZD ČRNOBELJ	Plan Izvr. %	9.60 6.55 68.2	15.00 3.90 26.0	13.10 8.36 63.8	15.00 2.00 13.3	21.00 5.00 23.8	61.40 7.00 11.4	122.70 14.00 11.4	55.80 32.60 58.4	164.75 1.00 0.6	69.00 54.10 78.4	179.69 30.00 16.7	1600 264 16.5	870 73 8.3	21.849.650 6.329.692 29.0	2.613.195 1.306.597 50.0	24.462.845 7.636.289 31.2				
13	TOK TREBNJE	Plan Izvr. %	1.40 - -	0.50 - -	1.70 - -	0.50 - -	1.50 - -	9.50 3.00 31.6	- - -	24.00 2.50 10.4	7.10 1.50 21.1	8.00 4.35 54.4	- 2.80 -	190 63 33.2	88 92 104.6	1.812.618 439.581 24.3	215.475 107.737 50.0	2.028.093 547.318 27.0				
SK.	DRUŽBENI SEKTOR	Plan Izvr. %	113.07 53.31 51.6	26.82 5.90 22.0	69.35 43.66 63.0	26.82 4.00 14.9	36.50 5.00 13.7	392.55 57.84 14.7	193.23 28.00 14.1	283.31 82.93 29.3	382.97 33.10 8.7	293.24 120.86 41.2	274.28 52.98 19.3	8974 2106 23.5	13148 4640 35.3	71.109.818 22.324.336 31.4	16.438.890 8.219.445 50.0	87.548.708 30.543.781 34.9				
11	TOK NOVO MESTO	Plan Izvr. %	- 0.90 -	36.80 18.05 49.1	- 0.80 -	37.30 15.14 40.6	41.00 16.60 40.5	- - -	163.60 13.49 7.4	103.00 8.19 8.0	119.00 12.57 10.6	91.20 33.80 37.1	115.00 43.90 38.2	2250 739 32.9	525 63 12.0	23.807.984 6.936.002 29.1	10.849.356 5.424.678 50.0	34.657.340 12.360.680 35.7				
12	TOK ČRNOBELJ	Plan Izvr. %	14.00 4.11 29.4	27.20 14.52 53.4	14.00 4.26 30.4	27.20 12.09 44.5	12.00 - -	99.30 - -	131.20 1.80 1.4	87.70 34.35 39.2	42.60 11.23 26.4	28.00 0.50 1.8	1542 - -	45 8 17.8	19.675.835 4.605.630 23.4	6.242.166 3.121.083 50.0	25.918.001 7.726.713 29.8					
13	TOK TREBNJE	Plan Izvr. %	3.95 - -	1.70 - -	4.20 - -	1.70 - -	6.00 - -	27.80 3.40 12.6	- - -	101.35 4.25 4.2	19.70 - -	31.00 10.25 33.1	45.00 17.65 39.2	390 447 114.6	128 127 99.2	7.212.685 1.231.253 17.1	2.715.930 1.357.965 50.0	9.928.615 2.589.218 26.1				
SK	ZASEBNI SEKTOR	Plan Izvr. %	17.95 5.01 27.9	65.70 32.57 49.6	18.20 5.06 27.8	66.20 27.23 41.1	59.00 20.00 33.9	127.10 0.50 0.4	314.80 15.29 4.9	292.05 46.79 16.0	181.30 23.80 13.1	150.20 44.55 29.7	285.50 61.55 21.6	4182 1484 35.5	698 198 28.4	50.696.504 12.772.885 25.2	19.807.452 9.903.726 50.0	70.503.956 22.676.611 32.2				
SK	GG NOVO MESTO	Plan Izvr. %	131.02 63.32 48.3	92.52 38.49 41.6	87.55 48.72 55.7	93.02 31.23 33.6	95.50 25.00 26.2	519.65 58.34 11.2	513.03 43.29 8.4	575.36 129.72 22.6	564.27 56.90 10.1	443.44 165.41 37.3	559.78 114.53 20.5	13156 3590 27.3	13846 4838 35.0	121.806.322 35.097.221 28.8	36.246.342 18.123.171 50.0	158.052.664 53.220.392 33.2				

AOP

Novoizvoljeni člani delavskega sveta delovne organizacije Gozdno gospodarstvo Novo mesto — mandatna doba 1984 — 1986

— TOZD Novo mesto

1. Srečko Zupančič
2. Juril Krampelj
3. Mirko Bajt
4. Jože Žagar

— TOZD Straža

5. Jože Kastelic
6. Franc Štravs
7. Marjan Bartolj
8. Amalija Kramaršič

— TOZD Podturn

9. Slobodan Rajlić
10. Rajko Kumelj
11. Milena Fink—Bobaš
12. Niko Goleš, dipl. inž.

— TOZD Črmošnjice

13. Vlado Bokan
14. Ivan Plut, dipl. inž.
15. Anton Tesari

— TOZD Črnomelj

16. Franc Janež
17. Peter Vardič
18. Jože Rade
19. Adolf Vranešič

— TOZD Transport in gradnje

20. Jože Berus
21. Vinko Vidrih, dipl. inž.
22. Jože Gavranovič

— TOZD Vrtnarstvo in hortikultura

23. Alojz Serini
24. Jože Bojanc

— TOK Novo mesto

25. Uroš Kastelic
26. Pavle Žefran
27. Jože Kos

— TOK Črnomelj

28. Darko Molek
29. Jože Vidmar
30. Rajko Štefanič

— TOK Trebnje

31. Anton Skol
32. Franc Zupančič
33. Stane Bregar

— Delovna skupnost skupnih služb

34. Janez Sašek
35. Ana Švajger

Predsednik in podpredsednik delavskega sveta bosta izvoljena na prvi seji.

Člani odbora za izobraževanje, štipendiranje in pripravištvost DO Gozdno gospodarstvo Novo mesto — mandatna doba 1984 — 1986

1. Viljem Turk, dipl. inž. — TOZD Novo mesto
2. Franc Ferlin, dipl. inž. — TOZD Straža
3. Peter Dular, dipl. inž. — TOZD Podturn
4. Jakob Jerman — TOZD Črmošnjice
5. Jože Rade — TOZD Črnomelj
6. Vera Kumelj — TOZD Transport in gradnje
7. Rudi Petan — TOZD Vrtnarstvo in hortikultura
8. Adolf Štor, dipl. inž. — TOK Novo mesto
9. Andrej Grabrijan — TOK Novo mesto
10. Andrej Kastelic, dipl. inž. — TOK Trebnje
11. Anton Kruh — Delovna skupnost skupnih služb

Člani odbora stanovanjskega sklada

1. Polde Celbar — TOZD Novo mesto
2. Jože Pečaver — TOZD Straža
3. Karel Muhič — TOZD Podturn
4. Alojz Puhan — TOZD Črmošnjice
5. Slavo Peteh — TOZD Črnomelj
6. Alojz Jurečič — TOZD TG
7. Martin Zupančič — TOZD „Vrtnarstvo in hortikultura“
8. Jože Darovec — TOK Novo mesto
9. Angelbert Tesari — TOK Črnomelj
10. Ivan Murn — TOK Trebnje
11. Milan Dragišič — DSSS

NOVICE IZ PODTURNA

— 11. junija smo na Bazi 20 pričeli temeljito obnavljati barako št. 2 (Kidričeva). Vse dotrajane lesene dele bomo nadomestili z novimi, poprej kemično zaščitili. To bosta naredila naša pogodbeni delavca Rudolf Kapš in Ignac Koncilja po navodilih delavcev Zavoda za varstvo naravne dediščine SR Slovenije.

— 25. in 26. junija je pri nas pričelo s počitniškim delom okoli 30 srednješolcev iz naše okolice. Razdelili smo jih na štiri skupine. Pomagajo nam pri obžetvah sadik v nasadih,

obžetvah naravnega mladja, pri čiščenju ter v drevesnici.

— Dela pri gradnji naše nove menze potekajo v redu. Nekaj težav je zaradi dodatnega hidranta pri plinskem kontejnerju. V kratkem bodo položene keramične ploščice in izdelane lesene zidne pregrade. Potrebno bo postaviti novo drvarnico. Staro bomo prestavili na mesto nekdanje podrtije za našo upravo. Veliko dela bo še z urejanjem okolice. Zaradi naročene nove opreme za menzo se bo otvoritev verjetno nekoliko zavle-

kla. V začetku septembra pa bi le moralo biti vse nared.

— Maj je mesec šolskih ekskurzij. Tako so bili 15. maja na skoraj celodnevem obisku pri nas učenci osnovne šole Baza 20 iz Dolenjskih Toplic. Prišlo jih je kar 52 v spremstvu dveh profesorjev. Do Obrha, kjer smo jim najprej pokazali destilarno, so prišli peš. Po ogledu drevesnice v Rožeku, kjer smo pravkar pikirali 2-letne smrekove sejanke, smo jih z avtobusom zapeljali v Rog. Na sečišču v oddelku 4 a so lahko videli pri delu sekaško skupino. S košenic na Kunču so se nato razgledali po daljni okolici. Obiskali so tudi ledeno jamo blizu Kunča. Deset najbolje obutih in pogumnih se je po strmi stezi spustilo prav do dna.

— S proizvodno prakso (sečnja in izdelava) so pričeli pri nas 15. maja dijaki 3. letnika gozdarske šole za usmerjeno izobraževanje. V odd. 29, revir Rog, je 10 učencev pod vodstvom obeh inštruktorjev izdelalo v slabih 11 delovnih dneh 148 m³ lesa iglavcev. Seveda je bila najbolj pomembna pravilna tehnika dela in izdelava, ne pa doseganje normativov.

— V četrtek, 17. maja, je inž. Stane Žunič, vodja službe za gojenje gozdov in drevesničarstvo, pripeljal na ogled naše drevesnice v Rožeku 60 učencev osnovne šole na Grmu. Ekskurzija je bila v okviru priredoslovnega dne, ki ga imajo naše šole vsako leto.

— Dne 30. maja 1984 nas je obiskal medobčinski gozdarski inšpektor inž. Jože Kruljac. Tokrat je pregledal sečišče v odd. 7 in 4 a v revirju Pogorelec. Nadaljnje delo je preprečil dež, ki je ves čas vztrajno padal. Inšpektor je imel nekaj pripomb zaradi slabo obeljenih panjev.

— Za najboljšega proizvodnega delavca naše temeljne organizacije v letu 1983 je bil izbran sekač Jože Murn, roj. 1930 v Dolenjskih Toplicah. V obrazložitvi je navedeno, da je v naši TOZD sekač z najdaljšim delovnim stažem. Skupaj s sodelavcem Tisovcem sta povprečno presegala normativ za 34%, čeprav rada potožita, da bo treba počasi spreči. Odlikuje ga solidna izdelava sortimentov, zgleden gozdni red in spoštovanje HTV predpisov. V preteklem letu zaradi bolezni ni izostal niti enkrat. Prepričan sem, da je skrivnost njegovega uspeha tudi v rednem življenju in urejenih domačih razmerah.

— O letošnjih prejemnikih plaketa GG Novo mesto, med katerimi sta tudi Franc Tisovec (srebrna in Jože Berus (srebrna), pišem na drugem mestu. Vsem trem tudi iskrene čestitke!

— Na proslavi krajevnega praznika Dolenjskih Toplic 27. maja 1984 je bilo naši TOZD kot edini organizaciji letos podeljeno priznanje krajevnih skupnosti. Priznanje smo, odkar se podeljuje, prejeli že drugič, in sicer, kot je bilo rečeno v obrazložitvi, za zelo dobro sodelovanje ter denarno pomoč in razumevanje za potrebe krajevnih skupnosti (telefon, TV pretvornik, modernizacijo cest).

— Istega dne je bila tudi otvoritev asfaltne ceste od Dolenjskih Toplic do Gornjih Sušic. Po pozdravnih besedah predsednika skupščine občine Novo mesto Uroša Dularja in predsednika sveta krajevnih skupnosti Alojza Puhana, ml., ter krajšem kulturnem programu se je dolga kolona vozil podala po novem asfaltnem traku do Dolnjih in Gornjih Sušic. Domačini so pripravili vsem prisrčen sprejem in pogostitev. Seveda je za ceste prispevalo tudi Gozdno gospodarstvo Novo mesto.

— Letošnje leto bo, kot kaže, pri nas rekordno po številu upokojitev. Tako so 23. maja zaradi invalidnosti prekinili delovno razmerje cestar, nekdanji sekač Simo Ševo (roj. 15. februarja 1935), delavka v drevesnici Valerija Berus (roj. 25. februarja 1924) in voznik Anton Novina (roj. 3. novembra 1934). Vsem najlepša hvala za njihov dolgoletni prispevek pri razvoju naše temeljne organizacije in boljšega zdravja v naprej!

— S 4. junijem 1984 je bila sprejeta v delovno razmerje za določen čas in opravljanje ročnih del v drevesnici Zdenka Kraševac-Frunžič iz Podturna.

— Tehnični prevzem že lani dokončane novozgrajene ceste Bukova gorica—Červanova cesta v dolžini 1200 m je bil 6. junija 1984. S tem je prišlo do povezave nad Krautovo in Červanovo cesto. Vrednost investicije znaša po obračunski situaciji 2.186.038,00 din. Ogleda so se udeležili predstavnik gradbene inšpekcije Hribernik, predstavnik skupščine občine Novo mesto Penca, predstavniki izvajalca del Vidrih in Špelko, investitorja Klančičar in projektanta Mazovec.

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. inž.

Proizvodnja in odkup lesa do konca junija

V družbenih gozdovih je načrt dosežen, zaostanek še v zasebnih

		Iglav.	Tehn.	Goli	Prost.	Skupaj
		ci	list.		les	
TOZD	načrtovano m ³	3.443	8.038	4.478	5.779	21.738
NOVO MESTO	doseženo m ³	1.620	4.323	2.799	2.862	11.604
	%	47	54	63	50	53
TOZD	načrtovano m ³	9.692	9.115	3.620	4.815	27.242
STRAŽA	doseženo m ³	5.762	5.393	2.043	1.640	14.838
	%	59	59	56	34	54
TOZD	načrtovano m ³	22.187	6.273	3.057	3.674	35.191
PODTURN	doseženo m ³	11.302	2.376	2.259	1.337	17.274
	%	51	38	74	36	49
TOZD	načrtovano m ³	9.762	9.924	4.825	2.464	26.975
ČRMOŠNJICE	doseženo m ³	4.511	3.887	2.996	1.351	12.745
	%	46	39	62	55	47
TOZD	načrtovano m ³	4.887	5.477	6.767	4.727	21.858
ČRNOMELJ	doseženo m ³	2.261	3.368	1.481	2.749	9.859
	%	46	61	22	58	45
TOK	načrtovano m ³	500	342	675	314	1.831
TREBNJE	doseženo m ³	424	193	377	145	1.139
družbeni	%	85	56	56	46	62
SKUPAJ	načrtovano m ³	50.471	39.169	23.422	21.773	134.835
DRUŽBENI	doseženo m ³	25.880	19.540	11.955	10.084	67.459
GOZDOVI	%	51	50	51	46	50
TOK	načrtovano m ³	7.950	13.730	5.630	8.890	36.200
NOVO MESTO	doseženo m ³	4.629	5.544	2.325	2.894	15.392
	%	58	40	41	33	43
TOK	načrtovano m ³	1.035	15.235	5.890	1.130	23.290
ČRNOMELJ	doseženo m ³	767	5.998	1.584	71	8.420
	%	74	39	27	6	36
TOK	načrtovano m ³	1.900	3.900	1.500	3.100	10.400
TREBNJE	doseženo m ³	1.543	1.804	0	694	4.041
	%	81	46	0	22	39
SKUPAJ	načrtovano m ³	10.885	32.865	13.020	13.120	69.890
ZASEBNI	doseženo m ³	6.939	13.346	3.909	3.659	27.853
	%	64	41	30	28	40
SKUPAJ	načrtovano m ³	61.356	72.034	36.442	34.893	204.725
GG	doseženo m ³	32.819	32.886	15.863	13.743	95.312
	%	53	46	44	39	47

Plan in analize

Priznanje inž. Jožetu Kuretu za inovacijske izboljšave

inž. Jože Kure

Na otvoritvi 16. mednarodnega lesnega sejma 11. junija letos na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so bila podeljena petindvajsetim najboljšim inovatorjem na področju gozdarstva in lesarstva Slovenije priznanja in plakete „Inovator leta 1983“.

Izbrala jih je komisija za inventivno dejavnost pri republiškem odboru sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva Slovenije.

Na sejmu so bile razstavljene tudi inovacije petindvajsetih nagajencev.

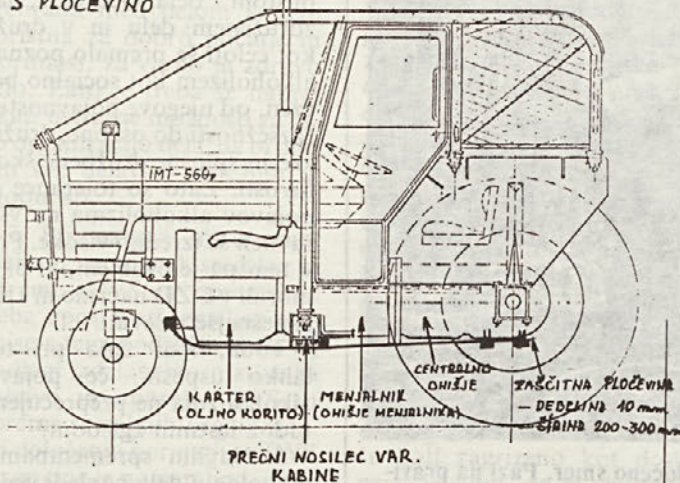
Med tremi slovenskimi gozdarji, ki so dobili priznanje in plaketo „Inovator leta 1983“, je bil tudi ing. Jože Kure, vodja službe za pridobivanje lesa pri GG Novo mesto.

Priznanja in plakete je podelil Marjan Orožem, predsednik republiškega sveta ZSS.

Kot vemo, je inženir Jože Kure pripravil že več izboljšav za učinkovitejšo in varnejšo delo pri spravilu in prevozu lesa. Pred kratkim mu je, kot smo v glasilu že pisali, za njegovo delo dal priznanje in posebno nagrado tudi delavski svet GG Novo mesto.

Ob novem visokem priznanju mu čestitamo tudi sodelavci.

SKICA ZAŠČITE KARTERJA MOTORJA.
MENJALNIKA IN CENTRALNEGA OHIŠJA
NA TRAKTORJU IMT 55B IN 56D
S PLOČEVINO

Skica traktorja, ki je prirejen po zamisli inž. Jožeta Kureta.

Trebanjci na izletu v Prekmurju

V petek, osmega junija, zjutraj je 34 delavcev in članov toka Trebnje krenilo z avtobusom na dvodnevno potovanje po severovzhodni Sloveniji. Prijazno sta nas pozdravila voznik Ivan in voščil Silvester Mihelčič in nas seznanila s programom. Po zajtrku, ki ga je preskrbel predsednik sindikata, smo dobro razpoloženi v sončnem vremenu krenili prek Krškega in Senovega ter se prvič ustavili v Bistrici ob Sotli, kjer smo si ogledali šolo Marije Broz, Titove matere. Ob kratkem postanku smo zasedli sobo Jazbečeve gostilne in Medved, naš upokojenec, je povedal šalo o živalih. Takoj smo ugotovili, da imamo s seboj poleg Medveda še Pajka in Ovna.

Na prelepi Ptujski gori smo si ogledali gotško cerkev iz 15. stoletja. Razkazal nam jo je prijazni župnik. Da kljub deževnemu in hladnemu vremenu zmaga pomlad, smo lahko sodili po vabljenih češnjah, ki so zorele na farovškem vrtu.

Višek naše ekskurzije je bil obisk ptujskega gradu, ki je poln spominov na bogato zgodovino našega naroda. Ne bom opisoval lepote in zanimivosti, ki smo jih videli. Za tako delo je moje pero prešibko. Priporočam pa vsem, ki jih bo pot zanesla v te kraje, da ne pozabijo na ogled ptujskega gradu.

Pot nas je vodila naprej v Ljutomer in na Kapelski vrh, kjer smo v kleti pokušali vina. Po nekaj kozarčkih so nam zardela lica in razpoloženje je bilo vse veselejše. Na poti v Gornjo Radgono, kjer nas je čakalo kosilo, smo ves čas prepevali.

Zanimiv je bil ogled zdravilišča Radenci in prekrasnih parkov v okolici. Prvi dan našega potovanja se je končal v hotelu Diana v Murski Soboti, kjer nas je do solz nasmejal dobri vojak Švejk (Rifle). Ponoci in drugi dan zjutraj smo bili žejni, kar je znak, kot pravijo poznavalci, da smo pili dobro vino.

Po zajtrku smo si ogledali znamenitosti Pokrajinskega muzeja in samo sedem kilometrov oddaljene Moravske Toplice, ki so v bližini tromeje Avstrija-Madžarska-Jugoslavija. Že ob devetih dopoldne so bili vsi parkirni prostori zasedeni z osebnimi avtomobili in avtobusi. Po avtomobilih smo sklepali, da sem prihajajo na zdravljenje in oddih večinoma

bogatejši gostje. Nastanjeni so v prijetnih s slamo kritih (bungalovih) kočah.

Po obisku Plečnikove cerkve v Bogojini smo v Filipovcih opazovali lončarja. V pičlih desetih minutah je pod spretnimi rokami nastal poldrug litrski bokal, kakršne vidimo po naših zidanicah. Nakupili smo nekaj lončarskih izdelkov, ki nam bodo v spomin na kratek obisk teh lepih krajev.

V Turnišču smo si ogledali cerkev, zgrajeno v romanskogotskem slogu. Nasmejali smo se, ko je eden med nami ugotovil, da nam naslednjega dne (nedelja) ne bo treba v cerkev, ker smo jih na naši poti že toliko obiskali. Po bogatem kosilu v Ljutomeru smo po asfaltni cesti prevozili vinogradiški okoliš Jeruzalem in v Ormožu pokušali tamkajšnja vina. Med dobrimi se nismo mogli zediniti, katero je boljše. Šipon, rizling, muškadni silvanec ali muškati otonel. Odlični voščil Silvo je raztegnil svoj meh in ob domači pesmi smo zaplesali.

Harmonika je veselo igrala tudi potem, ko smo se po stranskih cestah prekrasnega Zagorja čez Ivanjec in Tuhinjske toplice vračali domov. Ko smo v hotelu Sremič še povečerjali, nas je zanesljivi voznik Ivan varno pripeljal na avtobusno postajo v Trebnjem.

(Že pred izletom smo se domenili, kako bomo kaznovali morebitne zamudnike. Vendar zamudnikov pa tudi kazni ni bilo).

NIKO GOLEŠ

Ne kriči in ne plaši
divjadi, ne vznemirjaj
mladicev v gnezdih

Okrogla miza v Moravskih Toplicah

Ob 13. republiškem delovno — proizvodnem tekmovanju gozdarjev Slovenije, ki je bilo 16. in 17. junija 1984 v Moravskih Toplicah, je komisija za spremljanje in izvajanje samoupravnega sporazuma o življenjskih in delovnih razmerah delavcev v gozdarstvu pri republiškem odboru sindikata delavcev v gozdarstvu in lesni industriji, pripravila sproščen razgovor za okroglo mizo o problematiki življenjskih in delovnih razmer v gozdarstvu.

Nekateri člani komisije smo bili že na predhodnih sejah zadolženi, da na razgovorih podamo uvodna razmišljanja o določenih temah, ki so bile naslednje:

- Beneficirana delovna doba v gozdarstvu, občasne revizije ter osnutek družbenega dogovora o ukrepih in aktivnostih za zmanjšanje in odpravljanje težkih in zdravju škodljivih razmer za dela in naloge, kjer je povečana (beneficirana) zavarovalna doba že priznana

- Družbeni dogovor o usklajevanju pokojnin

- Zdravstvene razmere, s poudarkom na vse pogostejšem pojavljanju alkoholizma

- Varna organizacija dela
- Potrebe in možnosti uvajanja prevoznih bivačkov na gozdna delovišča (zavetje med padavinami, med malico ipd.)

- Prehrana med delom
- Osebnostna varstvena sredstva in oprema (B. Špiletič)

- Izobraževanje gozdnih delavcev (mag. Urleb, izven komisije)

Komisija se je že ob 10. uri prvega dne ponovno sestala in med drugim preverila pripravljenost članov na vodenje razgovora, ki je bil predviden od 15.30 do 17.30 ure v beli dvorani hotela v Moravskih Toplicah. Seja je bila v prostorih občinskega sindikalnega sveta v Murski Soboti, udeležili pa so se je tudi predstavniki tega sindikalnega sveta.

Ob napovedanem času je bila dvorana polno zasedena predvsem s tekmovalci, kar je bilo tudi zaželeno. Po pozdravnem nagovoru so zadolženi člani komisije ter mag. F. Urleb podali uvodna razmišljanja o posameznih vprašanjih s predlogi za njihovo razreševanje. Žal pa so kaj kmalu ugotovili da je časa za razgovore o tako številnih temah veliko premalo, dnevni red pa ni dopuščal podaljšanja. Zato se je vse skupaj v glavnem končalo pri nakazovanju vprašanj, ne da bi uspeli z odprtim dialogom ovrednotiti zamisli, jih izboljšati, dopolniti ali pa tudi spremeniti. V bodoče bo treba zbrati manj

tem, ki pa bi jih zato lahko temeljiteje pretehtali.

V okviru posameznih tem so bila podana mnenja in predlogi za delo v bodoče.

1. Osnutek družbenega dogovora o ukrepih in aktivnostih za zmanjšanje in odpravljanje težkih in zdravju škodljivih razmer za dela in naloge, kjer je povečana (beneficirana) zavarovalna doba že priznana, vsebuje nekatere pomanjkljivosti, nedoslednosti, neprimerne opredelitve ipd., in sicer:

- Predvideva, da predstavlja priznavanje beneficirane delovne dobe **izjemen in skrajni ukrep**, kar v bistvu pomeni alternativo drugim ukrepom, to pa ni sprejemljivo. Menimo, da je beneficirana delovna doba lahko le **dodaten**, ne pa **izjemen in skrajni ukrep**, kadar so spoznane takšne delovne razmere.

- Za priznavanje beneficirane delovne dobe ni dovolj upoštevati samo težavnosti dela in zdravstvene škodljivosti, kot navaja osnutek družbenega dogovora, temveč tudi nevarnosti poškodb pri delu, kar je za gozdarstvo še posebej pomembno.

- Pri navedenih ukrepih za odpravljanje težkih in zdravju škodljivih delovnih razmer v gozdarstvu ne ustreza po-

enostavljeno naveden ukrep — skrajševanje delovnega časa. Tak ukrep je možno uveljaviti z občasnim razporejanjem delavca na druga, manj nevarna dela (rotacija), skupen delovni čas pa ostane nespremenjen, ali pa s skrajševanjem skupnega delovnega časa 8 ur na n. pr. 6 ur dnevno (skupno s pripravo dela, vzdrževanjem orodja ipd.). Skrajševanje skupnega dnevnega delovnega časa (8 ur) je v gozdarstvu sporno zaradi narave dela (raztresena, oddaljena delovišča, organizacijske težave s prevozi na delo in z dela, z dostavo prehrane med delom ipd., vse ob skrajšanem delovnem času in s tem ob manjšem delovnem učinku).

- V gozdarstvu delovnih razmer, ki jih narekuje sedanja tehnologija dela, ne moremo več bistveno izboljševati. Predvideva pa se, da bo tehnologija dela ostala v glavnem nespremenjena še do leta 2000. Prav tako ostanejo še naprej nespremenjeni naravno podani negativni dejavniki dela (delo na prostem, na naravnih terenih). Zaradi vsega tega bo po vsej verjetnosti potrebno že priznati beneficirano delovno dobo v gozdarstvu priznavati še tudi po nekaj opravljenih občnih revizijah te delovne dobe v bodoče.

- Nevzdržno je, da bi vsaka gozdnogospodarska organizacija zase uveljavljala beneficirano delovno dobo, že priznano beneficirano dobo pa ob revizijah zagovarjala celo vsaka TO zase. Treba je namreč predpostaviti, da se priznavanje beneficirane delovne dobe uveljavlja v okviru panoge,

pri tem pa se ocenjuje delovne razmere v posamezni OZD. Posamezna delovna organizacija ali celo TO tega namreč ni možna izpeljati.

— Osnutek 14. člena družbenega dogovora predvideva nedopustno izjemo in s tem nedosleden pristop k reševanju beneficirane delovne dobe, ko gre za rudarstvo. Ta člen že kar vnaprej predvideva potrebo po beneficirani delovni dobi v rudarstvu, in to celo za številne delavce na režijskih delih, kljub temu, da delajo rudarji že dolgo vrsto let s skrajšanim delovnim časom. Menimo, da taka izjema ni dopustna ali pa bi morali med izjeme vključiti tudi fizična dela v gozdarstvu, nikakor pa ne režijskih del v rudarstvu.

- Med ukrepe, ki naj zmanjšujejo potrebo po beneficirani delovni dobi, je nujno treba vključiti tudi prepoved obračunavanja osebnega dohodka na podlagi neomejenega, normiranega dela na akord. Tako delo prav gotovo ni varno niti zdravo.

2. Osnutek družbenega dogovora o usklajevanju pokojnin med drugim predvideva tudi usklajevanje pokojnin tedaj, ko so bile te odmerjene v različnih obdobjih, med njimi pa so obštetne razlike. Tako so v gozdarstvu n. pr. značilne nizke pokojnine delavcev v času, ko so prejeli terenski dodatek, v primerjavi s poznejšimi odmerami, ko je bil terenski dodatek vključen v osebni dohodek za pokojninsko osnovo. Pri tem so zlasti fizični delavci precej prizadeti. Prav je, da se tako nastala nesorazmerja odpravi.

3. Do pojavov alkoholizma se še vedno obnašamo neodgovorno. Ukrepamo šele tedaj, ko je delavec zaradi motenj pri delu tik pred odpustom z dela. Očitno je, da v združenem delu in v družbi kot celoti še premalo poznajo alkoholizem kot socialno bolezen, od njegove pojavnosti in razsežnosti do osebne, družinske in splošne družbene škodljivosti. Zato so tolerance do pojavov alkoholizma na vseh ravneh še izredno visoke. Prav v tem pa je problem, ki bi ga morali v OZD načrtno in s tem uspešnejše reševati.

Toda, mar smo pri tem lahko uspešni, če pojavov alkoholizma ne preprečujemo tudi z lastnim zgledom?

4. Naglim spremembam v tehnologiji dela ne sledi vedno tudi istočasno ustrezno ukrepanje za varno organizacijo dela v novih delovnih razme-

Še malo in drevo bo padlo v določeno smer. Pazi na pravi umik — počevno nazaj od smeri padca drevesa — sicer se lahko zgodi nesreča. (Foto inž. Jože Kure).

Tečajnik Peter Špehar preverja pravilnost zaseka, od katerega je v veliki meri odvisna varnost sekača. (Foto inž. Jože Kure).

rah. Tehnologi so dolžni skupaj s strokovnjaki za varstvo pri delu in drugimi strokovnimi kadri sočasno z uvajanjem novosti v proizvodnji uvajati tudi potrebne nove ukrepe s področja varne organizacije dela. Varna organizacija dela mora biti vedno nujni sestavni del vsakega dela, kar je treba upoštevati že pri načrtovanju dela.

5. Skandinavci so pričeli uvajati na svojih deloviščih prevozne biveke (zavetišča) za delavce med padavinami in malico. Gre za preproste, vendar lične majhne priklole z enim prostorom, okni, mizami, klopmi ter zunanjim nadstreškom za vzdrževanje orodja. Prav gotovo bi taki bivaki prišli prav tudi marsikje pri nas. Če bi se gozdnogospodarske organizacije odločile za uvedbo takih bivakov, ne bi bilo težko najti proizvajalca.

6. Organizirana ustrezna prehrana med delom je zelo koristna za dobro počutje in storilnost, za varno in zdravo delo. Zato je treba še naprej iskati ustrezne možnosti za tako organizacijo dela, da bi bilo čim več delavcev deležnih te ugodnosti.

7. Pri nabavi in uporabi osebnih varstvenih sredstev in opreme (OVS in opreme) je treba upoštevati temeljne predpise s tega področja in na tej podlagi izdelane normative za nabavo in uporabo OVS in opreme temeljnih organizacij. Pri določanju normativov OVS in opreme je pomembno, da se poleg temeljnih predpisov upošteva še zlasti ergonomске analitične ocene potreb pri po-

sameznih delih in nalogah, podprte z analitičnimi podatki o telesnih poškodbah po delih telesa, virih, oblikah in vzrokih ter o pojavih poklicnih ali drugih obolenj v zvezi z delom.

Temeljne zahteve, ki naj jih izpolnjujejo OVS in opreme, so naslednje: funkcionalnost, uporabnost (uporabnika naj ne moti ali čim manj), trpežnost (kvaliteta blaga in izdelave), estetski videz, dostopnost (uvoz, domači izdelek, dobavni rok...) in sprejemljiva cena.

Pri nabavah OVS in opreme nastopajo v zadnjem času številne težave, zlasti kadar gre za uvoz. Domači izdelki so često slabe kakovosti, prihaja tudi do pomanjkanja, zlasti kadar gre za usnjene izdelke (obutev, rokavice). Splošne težave, ki tarejo naše gospodarstvo, se vedno bolj kažejo tudi na tem področju. Pomanjkanje ustreznega blaga, maloserijska proizvodnja, preusmerjanje industrije na rentabilnejše proizvode (n. pr. Alpina Žiri — čevlji), porast cen surovin ob enaki ceni izdelka, pomanjkanje dobre volje izdelovalca (n. pr. Borovo — gumijasti škornji) itd., vse to zavira naša prizadevanja, da bi s krepkejšo naslonitvijo na domače proizvajalce dosegli boljše uspehe.

In vendar ne preostane nič drugega, kakor da si v bodoče še bolj zagrizeno kot doslej prizadevamo, da bi skupno z domačimi proizvajalci OVS in opreme uspeli zagotoviti vsa potrebna OVS in opremo in da

bi dosegli boljše kvaliteto izdelkov. Predvsem odbor za varstvo pri delu pri Splošnem združenju gozdarstva Slovenije, komisija za spremljanje izvajanja SS o življenjskih in delovnih razmerah delavcev v gozdarstvu pri republiškem odboru sindikata ter specializirana trgovska organizacija Intertrade iz Ljubljane imajo na tem področju zelo pomembno vlogo.

V praksi je nujno treba zagotavljati redno in dosledno uporabo OVS in opremo. Ker ta sredstva niso poceni, je še posebej treba skrbeti za njihovo redno in pravilno vzdrževanje in shranjevanje. Neuporabna OVS in opremo je treba pravočasno izločiti in uporabe in nadomeščati z uporabnimi.

8. Izobraževanje gozdnih delavcev po sistemu verificiranega usmerjenega izobraževanja opravlja Gozdarski šolski center v Postojni. Žal pa se vpiše v smer a (dvoletno šolanje za poklic gozdar) razmeroma malo učencev, znatno več pa v smer b (gozdarski tehnik). Učenci iz vpisane smeri b, ki pa ob začetku šolanja po skupnem programu, žal, niso uspešni, se

nočejo preusmeriti v smer a in raje zapustijo šolo. V tem je temeljni problem pričetega usmerjenega izobraževanja na šoli. Ker proizvodnih delavcev profila gozdar manjka še zlasti v praksi, so nekatere gozdnogospodarske organizacije prisiljene, da v okviru lastnih izobraževalnih centrov po skrajšanem programu same izobražujejo gozdne delavce. Šolanje traja v tem primeru tri mesece, po prvotni zamisli pa naj bi se ga udeleževali učenci, ki nimajo osemletke. Žal pa se v praksi dogaja, da tudi mnogi učenci z osemletko raje opravijo izobraževanje po skrajšanem programu in postavlja pri tem pogoj, da so se le v takem primeru pripravljene zaposeliti v gozdarstvu. Zaradi opisanih razmer obstaja resna nevarnost, da se bo zamišljeno usmerjeno obraževanje na šoli v Postojni izjalovilo, saj bo v smeri a vpisanih premalo učencev. Kaj ukreniti? Ali lahko zadostno motiviramo učence za šolanje v smeri a? Kakšna naj bo stimulacija?

S tem je bil dnevni red okroglo mize izčrpan, tekmovalci pa so se pričeli pripravljati na pismene preizkuse znanja, ki so sledili.

BOGOMIR ŠPILETIČ

Inženir Ivan Plut še vedno dobro teče (Foto Mirko Bajt).

Po žledu uničen gozd

Najnужnejša dela v Brkinih končana

Rane po katastrofalnem žledu, ki je 5. novembra 1980 prizadel Brkine in Čičarijo, še dolgo ne bodo zaceljene. Napravljen je načrt za biološko sanacijo gozdov v prihodnjih osmih letih. Končano pa je najnužnejše pospraviilo polomljenega drevja, pri čemer je sodelovalo poleg Zavoda za pogozdovanje krasa še 11 gozdnih gospodarstev iz Slovenije. Pomagale so tudi enote JLA.

V letih 1981-84 do 31. maja so s prizadetega področja odali 217.579 m³ lesa. Od tega je oddal zavod 111.307 m³, ostalo pa druga gozdna gospodarstva. Delavci GG Novo mesto so posekali in spravili 9245 m³ lesa. Količina sama po sebi še ne pove, kako veliko delo je bilo opravljeno. Sečnja polomljenega, navzkriž nameganega drevja je namreč mnogo zamudnejša in nevarnejša kot sečnja v normalnih razmerah.

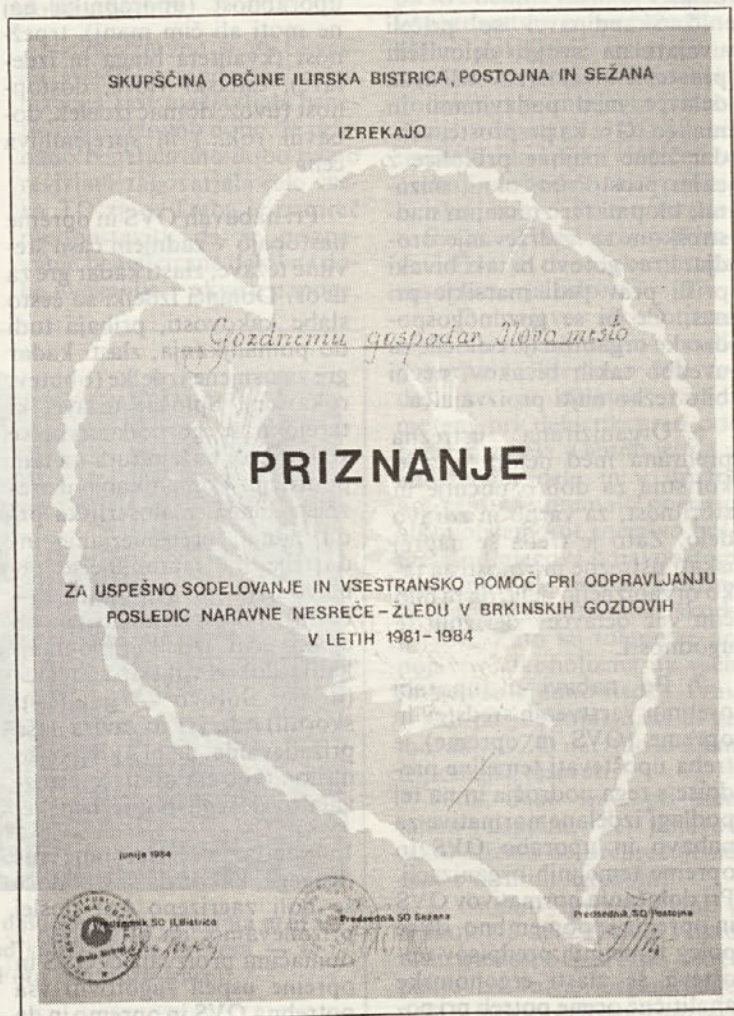
Žled je v Sloveniji naenkrat postavil gozdarje pred zapleteno in težavno nalogo. Za tako izredne razmere doslej še nismo imeli izkušenj. Čim hitreje je bilo potrebno opraviti delo, ki je zahtevalo us-

klajeno delovanje, združitev moči, ki jih je bilo mogoče pogrešiti ob obvezni redni proizvodnji vseh gozdnih gospodarstev, katerih lastni načrti proizvodnje niso bili zmanjšani. Nič manj težke kot razmere pri sečnji niso bile možnosti za spravilo in prevoz lesa. Mreža cest je na 12865 hektarih, kolikor je površina poškodovanih gozdov, izredno redka, samo 3 m na hektar.

Novomeška cesta: Odolina — Vinsko brdo

Cest in vlak je bilo za hitro spravilo in prevoz lesa mnogo premalo. Tako so se gozdna gospodarstva lotila tudi gradnje cest in vlakov. V letih 1981-83 je bilo zgrajenih 77,3 km cest in 662 km vlakov.

V treh letih se je gostota cest povečala od 3 na 9,5 m na hektar, kar pomeni za brkinske gozdove velikanski napredek in naložba, ki bo temu območju v trajno korist. Gradbeniki GG Novo mesto so zgradili cesto Odolina—Vinsko brdo, dolgo 3,4 km. Ceste so poimenovalne po gozdnih gospodarstvih, ki so jih gradila, in tako bo naša novomeška cesta

Traserji novomeške ceste

skupaj z drugimi še dolgo spominjala ljudi tega območja na solidarno pomoč vseh slovenskih gozdarjev in jim omogočala donosnejše gospodarjenje z gozdovi.

Za stroške pri odpravi posledic so prispevala vsa gozdna gospodarstva Slovenije

Posekani les ni pokrtil vseh stroškov, ki so bili večji od normalnih. Gozdna gospodarstva so v ta namen prispevala v pokrivanju večjih stroškov pri svojih delih in po samoupravnem sporazumu le malo manj kot 69 milijonov dinarjev. Delež GG Novo mesto je znašal 8,8 milijona dinarjev.

Stroški za sanacijo skupaj z nadstroški sečnje in spravila lesa so seveda znašali mnogo več. Za nastambo delavcev, za gozdne ceste in vlake ter za biološka vlaganja je bilo zbranih okrog 303 milijonov di-

narjev, k čemur so največ prispevala solidarnostna sredstva SRS (147 milijonov), republiška SIS za gozdarstvo (38 milijonov), območna lesna industrija (20 milijonov), medtem ko je Zavod prispeval 36 milijonov.

Biološka sanacija gozdov

Strokovna komisija republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je pripravila skupaj s strokovnjaki Zavoda dolgoročni okvirni program biološke sanacije gozdov. Dela so se začela že leta 1982 in nadaljevala v letih 1982 in 1983. Sestavljen je tudi načrt in preskrbljen denar za letošnja dela. V letih 1982 in 1983 je bilo z iglavci zasajenih 448, posejanih pa 150 ha opustošenih gozdov. Biološka sanacijska dela bodo predvidoma trajala najmanj eno desetletje, s čimer pa ne bodo zbrisani vsi sledovi katastrofe.

Sekača iz Črmošnjic

Priznanja najzaslužnejšim. Plaketa Jožetu Lukšiču priznanje GG Novo mesto

Čeprav brez težav in zapletov pri odpravi posledic naravne nesreče v Brkinih ni šlo, pa na splošno ocenjujejo, da so gozdarji dobro opravili solidarnostno preizkušnjo. Gozdna gospodarstva so se izkazala z denarno pomočjo in s

stroji, izkazali pa so se tudi sekači, gradbeniki, projektanti in vsi, ki so usklajevali delo v izrednih razmerah.

Dne 13. junija so se v Sežani sestali predstavniki vseh gozdnih gospodarstev, ki so v Brkinih in Čičariji delali, ocenili opravljeno in najzaslužnejšim podelili priznanja. Priznanje je dobilo tudi GG Novo mesto, plaketo za zasluge pri organizaciji del pa naš Jože Lukšič.

Bili smo pri brigadirjih

Delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto je na eni svojih sej v letu 1984 sprejel sklep o pokroviteljstvu nad mladinsko brigado Marjan Kozina. Tako smo se predstavniki delovne organizacije (direktor DO Jože Petrič,

munske meje. Končno smo bili na cilju.

Že takoj na začetku nas je prijetno presenetil izgled brigadirskega naselja. Paviljoni, v katerih bivajo brigadirji, so grajeni izredno dopadljivo, na terenu, ki se rahlo vzpenja.

Predsednik DS—GG Metod Rom, predsednik sindikalne konference Jože Švajger, direktor ing. Jože Petrič in Lado Javornik na obisku pri brigadirjih v Deliblatski peščari. Na sliki inž. Petrič (Foto Javornik).

predsednik delavskega sveta DO Metod Rom, predsednik konference OOSZ Jože Šenič, šofer Ivan Klobčar in pisec tega članka) skupaj z dvema predstavnikoma občinske konference ZSMS v vročih poletnih dneh (točneje 28. in 29. 6. 1984), na prijazno vabilo brigadirjev, odpravili na pot v Delibatsko peščaro.

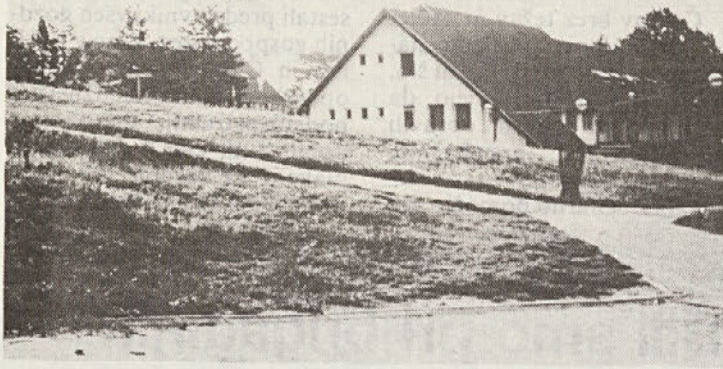
Krenili smo zgodaj zjutraj, po dobri kavici, ki nam jo je pripravila sekretarka Nevenka. Pot nas je vodila mimo Zagreba, od tu naprej mimo znanih krajev do Beograda. Kmalu, ko je na dan pokukalo sonce, smo se vsi kopali v znoju.

Od Beograda smo, po kratkih zapetljajih zaradi pomanjkljivih označb, krenili proti mestecu Kovin in od tam dalje v Deliblato, ki je blizu ro-

Prišli smo v času, ko so bili brigadirji na kosilu. Tako smo počakali, da so se najedli in malce odpočili po utrudljivem brigadirskem „šihu“. Na kosilo so povabili tudi nas in moram reči, da brigadirska hrana ni slaba.

In kaj so nam povedali brigadirji, kaj smo izvedeli o brigadirskem življenju? V prvih stikih bolj malo, saj v popoldanskem času, zaradi potekajočih družbenopolitičnih in športnih aktivnosti, ki so obvezne, za pogovore ni bilo časa. Več smo izvedeli na brigadirski konferenci, ko je tovariš direktor uvodoma predstavil gozdno gospodarstvo in obudil spomine na čas ko se je tudi sam udeleževal brigadirskih akcij.

(Nadaljevanje na 80. str.)

Stavba, v kateri prebivajo brigadirji (Foto Lado Javornik).

(Nadaljevanje z 79. str.)

Brigadirji so bili s standardom zelo zadovoljni, manj pa z odnosom vodstva akcije do brigade. Brigada je na akcijo prispela nepopolna in tako, ne glede na najboljše rezultate, ki jih vsakodnevno dosega, ne more biti prva. To spoznanje je brigadirjem grenilo življenje in pomišljali so že, da bi popustili v svoji delovni zagnanosti. A smo se dogovorili skupno, da bodo trdo delali še naprej ter vsem dokazali kaj zmorejo.

Kakšen pa je delovni dan brigadirjev: Vstajali so ob četrty uri zjutraj, sledil je zajtrk in jutranja telovadba ter nato odhod na delovišče. Opravljali so zelo raznovrstna dela: pogozdovanje, obsekavanje vej borovcev in tudi okopavanje koruze. Delo je utrudljivo, zlasti ob dnevni temperaturi, ki je nekoliko višja kot pri nas v Sloveniji.

Tudi v popoldanskem času brigadir ni prepuščen sam sebi. Tedaj potekajo družbeno-

politične aktivnosti, razni tečaji in športna tekmovanja, v večernih urah pa potekajo razne kulturne prireditve.

Večeri so v tem predelu naše države zelo prijetni, saj z romunske nižine potegne veter, ki omili vročino. Z mladimi smo se v tem času, ob poživiljajočih „špricerjih“, veliko pogovarjali o življenju, radostih in problemih brigadirjev. Priznati jim moramo, da so s svojim dolgoletnim brigadirskim delom pripomogli k bistveno drugačnemu izgledu krajine, saj danes Delibatska peščara še zdaleč ni tisto, po čemer je dobila ime, temveč je, vsaj v predelu, ki smo ga videli, popolnoma pogozdena.

Brigadirjem smo izročili 10.000 din, prav toliko tudi v imenu občinskega sindikalnega sveta.

Naslednjega dne smo se od njih poslovili. Po dolgih, utrudljivih urah vožnje nas je šofer Ivan varno pripeljal domov.

LADO JAVORNIK

Menjava osebnih izkaznic

V skladu z določbami veljavnega zakona o osebni izkaznici so dolžni vsi občani, katerim je bila osebna izkaznica izdana pred 1. 7. 1981, najkasneje do oktobra 1984 sedanjo osebno izkaznico zamenjati za novo.

Izpolnite to zakonsko dolžnost TAKOJ, ko je organizirana posebna akcija zamenjave in se s tem izognite kršitvi zakona (predvidena denarna kazen ali zapor do 15 dni) in nevšečnostim, ki jih boste imeli z neveljavno osebno izkaznico po poteku roka za zamenjavo (npr. v banki, pošti in dr.).

Zahtevi za zamenjavo osebne izkaznice, ki jo lahko vložite samo osebno v uradnih urah na sedežu sekretariata za notranje zadeve občine Novo mesto (nova stavba občinske skupščine), Novi trg 6 v Novem mestu ali na KRAJEVNIH URADNIH Staraža, Brusnice, Šentjerneji, Dol. Toplice, Težka voda, Mirna peč, Žužemberk, Hinja, Škocjan, Šmarjeta in Otočec, ste dolžni priložiti dve enaki fotografiji, namensko izdelani za osebno izkaznico, velikosti 3 x 3,5 cm v črno-beli ali barvni tehniki in staro osebno izkaznico.

Pričakujemo vaše sodelovanje in razumevanje.

SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE

Gozdarji v narodnoosvobodilnem gibanju

Inženirja Sevnika je okupacija močno prizadela. Toda OF mu je odprla nova obzorja in upanja, zato se jo je oklenil z vsem srcem. Kot predstojnik začasne uprave državnih gozdov je spretno oviral in zavlačeval vse italijanske uredbe o sečnji gozdov.

Z Borisom Kidričem je bil povezan že prej. Vodstvo OF mu je svetovalo in priporočilo, naj se čim dlje zadrži v službi v Ljubljani. To pa ni bilo lahko. Sin je odšel v partizane aprila 1943, sam pa je moral oditi avgusta. Ko sta se v vročem poletju spet srečala z Borisom Kidričem na osvobojenem ozemlju, je na vprašanje, kaj nosi v tako velikem nahrbtniku, odgovoril: „Vse slovenske gozdove.“ Ko so neke sredi gozdov počivali, je Kardelj rekel Sevniku, da bodo po vojni vsi gozdovi v zadrugi.

Ludvik Oblak

lasti, in Sevnik mu je pritrdil, da se da uspešno gospodariti le z velikimi kompleksi gozdov. S Kardeljem sta se že takrat dogovorila, da bo pri IO OF (kasneje SNOS) prevzel referat za gozdarstvo.

Kot prej v Ljubljani je tudi pozneje v roških gozdovih nesebično skrbel za gozdarsko osebje, čeprav so se bili hudi boji. Vzdrževal je zveze z vsemi gozdarji partizani. Italijani so sekali le v najožji okolici svojih postojank v količinah, ki niso omembe vredne. Partizanska puška je imela veliko moč in širok doseg.

12. marca 1944 je predsedstvo SNOS imenovalo Sevnika za načelnika gozdarskega odseka. Tiste pomladi so se partizanski gozdarji temeljito organizirali, da bi bili kos nalogam v vojni in kasneje v miru. Manjša skupina gozdarjev, gozdarski vod, pa je pričel delati že julija 1941. Prva naloga je bila

organizirati gozdarje in logarje na Brezovi rebri in na Rogu. Sevnik je poudarjal pomen roških gozdov za zvezo s hrvaškimi partizani, povezal pa se je tudi z gozdarjem turjaških gozdov Grošljem. V času italijanske okupacije se je pri Sevnikovih v Ljubljani sestajala skupina petih gozdarjev, od katerih so bili štirje inženirji, eden pa logar. Prihajali so tudi kurirji iz Straže, Podhoste in Frate. Sevnikova žena Štefka se dobro spominja zlasti Oblaka in Zupančiča. Skupina gozdarjev, povezana s Sevnikom, je zbiralala za partizane razni material, predvsem oblačila in pisarniške potrebščine.

V gozdarskem odseku so napisali mnogo odredb, odlokov in navodil pa tudi namestitvenih odločb za gozdarje in gozdne delavce.

Inženir Sevnik je po vojni kot profesor na gozdarski fakulteti dolga leta učil in vzgajal mlade gozdarje. Umrl je 10. oktobra 1981. Na žalni slovesnosti na gozdarski fakulteti so se od njegove poslovili številni bojni tovariši, profesorji, gozdarski inženirji in delavci. Njegova zapuščina je tudi v znanju mladih generacij slovenskih gozdarjev.

Med partizanskimi gozdarji ima pomembno mesto tudi Ludvik Oblak. Gozdovom je bil zapisan že od otroštva, gozdu mu je dal prvi zaslužek. Sekal je, oglaril, tesal in postal logar. Kdor je delal v gozdu pred vojno, ve, kaj je trdo delo. Danes se na delo pripelješ, takrat pa si moral hoditi dve, tri in več ur daleč. Če ni hotel zgubiti vsak dan nekaj ur s hojo na delo, je moral prenočevati in kuhati v gozdu. Smrekovo lubje nad glavo in polenta dan na dan. Dokler je bil živ, sem ga večkrat obiskal. Povedal mi je marsikaj

Valentin Čarman

Danijel Adamič

zanimivega, posebno kako je kot logar partizanil med vojno.

Odločbo o nastavitvi je leta 1944 dobil od SNOS, na njej je bil podpisan Sevnik. Delal je po navodilih gozdarskega odseka največ za VII. korpus NOV. Naročila za korpus mu je dajal Stane Kobentar, ki je bil na korpusu zadolžen za gradnjo. Na Rogu, posebno okoli Sv. Petra, je v gozdu ostalo precej oglja, ki ga je Oblak pošiljal za partizanske delavnice v Starih žagah in Črnomlju.

Imel je skupino petih do desetih delavcev, ki so sekali za partizanske ustanove tudi les po naročilu. Hlodovino so žagali na venecijankah, ki jih je poganjala voda, pri Debeljaku, Nardinu in Finku. Za spravilo in prevoz je Oblak mobiliziral voznike po okoliških vaseh. Mobilizirani vozniki pa zaradi tajnosti ponavadi niso vozili lesa do mesta uporabe. Nihče nepoklican ni smel vedeti, kam je žagani les namenjen. Sekači so morali za orodje poskrbeti sami in ga vzdrževati kot vojaki orožje.

Že takrat so morali logarji čuvati gozdove, kar včasih ni bilo lahko. V podhoški dolini, prek Starih žag in še naprej, je bilo veliko partizanskih ustanov (VII. korpus, premične bolnišnice, etapne kuhinje, delavnice itd.), ki so se včasih hotele oskrbeti z lesom kar po domače. Tako je Oblak nekoč na obhodu naletel na skupino partizanov, ki je kar od kraja podirala najlepše bukve. Sečnjo je ustavil in skupini odkazal drevje druge. Klican je bil na zagovor v štab VII. korpusa, češ da je preprečeval sečnjo. Šele ko jim je pokazal pooblastilo gozdarskega odseka, so se sporazumeli. Ob tej priložnosti je tudi omenil, da je v barakah v Soteski kazenski bataljon, ki cele dneve poležuje, nedaleč stran pa je v posameznih oddelkih posekanih še veliko drv. Tako

so dobili kaznovani delo in malo boljši močnik, partizanske ustanove v dolini pa drva za svoje potrebe.

Partizanski logarji so morali tudi organizirati sečnjo od viharjev in snega podrtga drevja. Pooblaščen so bili dajati nakazila za drva ljudem, ki niso imeli lastnih gozdov. Drva so oddajali zastonj. S kurjavo je bilo treba oskrbeti partizanske šole v Soteski in Podhosti.

Toda niso samo sekali. Medtem ko se je iz daljave slišalo streljanje, so partizanski pionirji in delavci pogozdovali. Pionirji so med delom peli partizanske pesmi, v ognju pa pekli krompir.

Po osvoboditvi je sedaj že pokojni Oblak še dolgo logaril v

Dušan Mulej

istih gozdovih kot med vojno. Gozdu je bil prijatelj od otroštva do smrti.

Gozdni nadzornik v Podstencih v času italijanske okupacije je bil Dušan Mulej. Za OF se je opredelil že takoj v začetku. Po roški ofenzivi se je umaknil v Stražo, v nemški ofenzivi jeseni 1943 pa v skrite predele Brezove rebri. Takoj po ofenzivi je postal partizanski gozdar in se z drugimi gozdarji pripravil za gospodarjenje z gozdovi po vojni. Tudi njegovi spomini so bogati, a ko sem bil pri njem, je bil bolan in se nisva mogla pogovoriti kaj več.

Gozdna uprava Straža, ki je bila ves čas okupacije povezana s partizani, je bila v zares težkem položaju. V Straži se je nastanila močna italijanska posadka in delo za partizane je moralo biti kar najbolj tajno. Na železniški postaji je bilo zbirno skladišče lesa iz širšega gozdnega območja. Italijansko vodstvo je pritiskalo na gozdno upravo s strogimi ukrepi, da bi vsak dan naložili vse vagone.

Toda ko so partizani začeli s prvimi napadi, je ostajalo vsak dan več praznih. V prvem polletju 1942 so partizani ukazali, da se mora prenehati z vsemi deli za okupatorje. Zato so povsod, razen v italijanskih postojankah, ustavili vse žage. Skoraj povsem je prenehala tudi sečnja gozdov, gozdarji v Straži pa so opravljali le še pisarniška dela. Po roški ofenzivi so prišli v Stražo tudi gozdarji iz Roga in Italijani so dobivali le še kupe popisanega papirja.

Voda

Od vse vode na zemlji je le dva odstotka sladke. Na leto porabimo za pitje 1000 do 1300 kubičnih kilometrov vode. Za rafiniranje samo ene tone nafte je potrebno 18 ton vode, za topljenje jekla 25 ton, za 1 tono celuloze 600 ton vode. Strokovnjaki pravijo, da ni stvari, ni enega proizvoda, pri čigar izdelavi se ne rabi vode, vendar ni surovine na zemlji, do katere bi imeli ljudje tako malomaren odnos kot do vode.

Naslednji, ki ga moramo omeniti med gozdarji, je Rudi Faleskini. Po odsluženju vojski se je leta 1939, star petindvajset let, zaposlil kot manipulant pri lesnem trgovcu Venturiniju. Tu ga je doletela okupacija. Ko je Venturini leta 1942 spomladi odšel v partizane, se je Faleskini preživljal z delom pri Lutmanu, prav tako lesnem trgovcu. Brata Sergeja so Italijani v začetku leta 1942 kot bivšega jugoslovanskega podoficirja internirali. Ves čas italijanske okupacije je Rudi v težkih okoliščinah moral živeti zelo previdno, ker je bil organiziran.

Konec januarja 1943 pa je odšel v brigado Toneta Tomšiča.

TONE VIRANT

Revirna uprava in logarnica na Travniku pred drugo svetovno vojno.

Za zeleno Kitajsko

Ne dolgo tega je imela Kitajska le osem odstotkov površine pokrite z gozdovi. Toda pred petimi leti so začeli z velikopoteznimi pogozdovanji. Do konca tisočletja se bo po načrtih gozdnovitost povečala na 20 odstotkov, za kar bo potrebno pogozditi 66 milijonov hektarov. Tako bo rumena Kitajska zemlja, ki jo odnašajo reke in veter, postala bolj zelena in povečala se bo njena rodovitnost.

Vedno bolj se uveljavlja navada, ki so jo predlagali mestni očetje v nekem mestu v pekingškem okrožju. Ob poroki mora namreč vsak par zasaditi drevesce. Navada se razširja tudi na druge priložnosti. Ko se rodi otrok, starši zasadijo drevo, isto store tudi ob zaroki in ko umre svojec, z njegovim pepelom pognojijo sadiko.

Država podpira pogozdovanja ogromnih razsežnosti. Lani je bilo pogozdono 5,8 milijonov nikogaršnjih zapuščenih zemljišč. Ozelenjevanje mest pri tem ni upoštevano. Novo za kitajske razmere je dodeljevanje gole zemlje vaškim družinam v izkoriščanje. Zemlja ostaja v lasti države, toda vse, kar bodo na njej s pogozdovanjem pridelali, bo last družine. Tako je že razdeljenih 16,6 hektara zemlje.

Kdo še ni slišal in čital o znamenitem kitajskem zidu, dolgem 6500 km, ki so ga Kitajci stoletja gradili, da bi se obranili osvajalcev s severa? Sedaj na severu nastaja nov, zeleni kitajski zid, ki naj bi varoval zemljo pred opustošenjem, ki ga prinašajo peščeni viharji. Novi zid bo dolg 7.000 km. Lani so v ta namen pogozdili 1,13 milijona hektarov zelenega pasu.

Najvišje smetišče

8000 metrov visoko sedlo pod Everestom je od leta 1953, ko je Ed-

Pogled na balkone garsonjer, ki jih je letos kupilo gozdno gospodarstvo v Miholaščici pri Martinščici na Cresu. Balkoni so brez senčnikov, zato je bilo prvim stanovalcem še precej vroče. (Foto inž. Janez Penca).

V drevesnici

Naša šola zelo uspešno sodeluje s starši in z delovnimi organizacijami. V četrtek smo v sodelovanju z Gozdnim gospodarstvom Novo mesto obiskali drevesnico Portovald in Podturn.

Peš smo šli iz šole. Ko smo prišli v drevesnico, nam je tovariš Žunič razložil vzgojo sadik.

V nekaj posodah smo videli seme, ki so ga namakali. V jeseni splezajo nekateri delavci na semenska drevesa. Tam obirajo storže. Potem storže stresajo in obračajo, da dobijo seme. V drevesnici Portovald vzga-

jajo rastline od semena do dveh let starosti.

Delavci pripravijo posebno zemljo, v katero sejejo namočena semena. Potem zanje skrbijo, pulijo plevel in, če je treba, tudi zalivajo in škropijo. Ko so rastline stare dve leti in so dovolj velike, jih premestijo v Podturn. Tovariš nam je povedal, koliko rastlin vzgojijo, koliko semen je v enem kg in še marsikaj zanimivega.

Pričakal nas je avtobus. Odpeljali smo se v Podturn. Tam smo si ogledali malo večja drevesca. Vzgojajo jih še dve leti. Posebno smo si zapomnili, kako strojno pikirajo.

Čakala nas je malica, potem pa smo si ogledali

jamo, v kateri shranjujejo rastline, ki so pripravljene za presaditev. Kasneje smo se odpeljali v Sotesko. Šli smo v gozd in si ogledali naravno in umetno pomlajevanje gozda. Če se gozd ne pomlajuje naravno, morajo pogozdovati.

V Soteski smo si ogledali še žago. Spoznali smo, kako iz majhnega semena zraste veliko drevo, ki ga na koncu spremenijo v razne izdelke.

Zelo smo bili veseli in na poti domov kar preveč razposajeni. Vsi smo hvaležni tov. Žuniču in GG, da smo na tako nazoren način prišli do znanja.

JANEŽ ZALETELJ, 4. d.
OŠ 15. divizije Grm

mund Higlari prvi stopil na najvišji vrh zemlje, obiskalo na tisoče ekspedicij. Z leti se je na gorskem sedlu nabralo polno najrazličnejših ostankov, ki so jih uporabljali ljubitelji neomadeževane narave: steklenice za kisik, sekire, krampi in razna druga planinska oprema. Nosači, ki jih je v ekspedicijah 150 do 200, za kuho uporabljajo les, ki ga nasekajo na gozdnem robu, ogoljujejo tla in jih izpostavljajo močnejši eroziji. Odpadke in blato zakopavajo v ledenikih, od koder se

cedi nesnaga. V glavno taborišče pod Everestom morajo nosači prinašati čisto vodo iz še neonesnaženih predelov.

Poznavalci razmer opozarjajo nepalsko vlado, da bi morala zmanjšati število ekspedicij na področje Himalaje in prepovedati onesnaževanje. Menijo, da bi morale ekspedicije, ki porabijo tisoče in tisoče dolarjev za potovanje v Nepal in na Himalajo, najti tudi denar za kerozin, s katerim bi nadomestili les, ki visoko na gozdni meji zelo počasi prirašča.

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto — Odgovorni urednik ing. Janez Penca, Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Mazovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Angelbert Tesari. — Izhaja enkrat na mesec v 1000 izvodih. — Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 — Časopisni stavek, filmi in prelom DITC Novo mesto, TOZD Grafika; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.